

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПРАКТИКА НАВЧАЛЬНА ФІЛОЛОГІЧНА

підготовки

спеціальності

освітньо-професійної програми

бакалавра

035 Філологія

Мова і література (німецька). Переклад

Луцьк 2023

Силабус нормативного освітнього компонента «Практика навчальна філологічна» підготовки бакалавра, галузі знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальності 035 «Філологія», освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад»

Розробник: Козак Софія Веніамінівна, кандидат філологічних наук,
доцент, доцент кафедри німецької філології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(доц. Пасик Л. А.)

**Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
німецької філології**
протокол № 1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри:

(доц. Зубач О. А.)

I. Опис освітнього компонента «Практика навчальна філологічна»

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика дисципліни
Денна форма навчання	<i>Галузь знань:</i> 03 Гуманітарні науки <i>Спеціальність:</i> 035 Філологія <i>Освітня програма:</i> Мова і література (німецька). Переклад <i>Освітній ступінь:</i> Бакалавр	Нормативна
Кількість годин / кредитів 150 / 5		Рік навчання: 3-й
ІНДЗ: немає		Семестр: 5-й
		Практичні (семінарські) - Самостійна робота: 140 год.
		Консультації: 10 год.
Мови навчання: німецька, українська		Форма контролю: залік (5 сем.)

II. Інформація про викладача

Таблиця 2

Прізвище, ім'я, по батькові	Науковий ступінь	Вчене звання	Посада	Контактна інформація
Козак Софія Веніамінівна	кандидат філологічних наук	доцент	доцент кафедри німецької філології	тел. +380 332 72 16 36 тел. +380 50 631 97 35 kosak@vnu.edu.ua kosaksofia@yahoo.com

Розклад занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис практики

1. Анотація. Освітній компонент «Практика навчальна філологічна» належить до циклу професійної підготовки бакалавра за спеціальністю 035 «Філологія». Силабус укладено відповідно до навчального плану 2023 року освітньо-професійної програми «Мова і література (німецька). Переклад». Навчальна філологічна практика передбачає використання та закріплення студентами теоретичних знань і набуття практичних навичок у галузі філології.

2. Пререквізити. Проходження студентами навчальної філологічної практики передбачає володіння німецькою мовою на рівні B1.

3. Мета і завдання практики. *Метою* навчальної філологічної практики є поглиблення знань студентів про мову як цілісну систему взаємопов'язаних елементів, збагачення власного словникового запасу з німецької мови, ознайомлення з основними принципами та прийомами морфологічного, синтаксичного, структурно-генетичного та семантичного аналізу текстів та

вміння практично застосовувати ці теоретичні знання на прикладі філологічного аналізу художніх текстів.

Досягнення поставленої мети передбачає вирішення *завдань*, які включають ознайомлення з комунікативними функціями тексту, критеріями текстуальності, методами структурного, генетичного та семантичного аналізу тексту, а також виконання практичних завдань, що передбачають роботу з автентичними уривками з художніх творів німецькомовної літератури на рівні B1, результатом якої має бути представлення розгорнутого філологічного аналізу опрацьованих уривків відповідно до запропонованої в цьому силабусі схеми (див. додаток 1).

4. Результати навчання (компетентності). Освітній компонент «Практика навчальна філологічна» спрямований на формування у студентів таких загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Практична мета цього освітнього компонента передбачає також формування у студентів фахових компетентностей:

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 4. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних і літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Здатність до організації ділової та міжкультурної комунікації.

ФК 13. Здатність володіти екстралінгвальною компетентністю, тобто знаннями про побут, традиції та звичаї, економічні й географічні особливості, а також основні історичні факти німецькомовних країн.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів, проявляти толерантне ставлення, цінувати і поважати різноманітність та мультикультурність тощо.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 20. Усвідомлювати загальнолюдські й національні морально-духовні цінності для формування особистої відповідальної громадянської позиції і здатності діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Усього	Самост. робота	Консультатції	*Форма контролю / Бали
МОДУЛЬ І. РОБОТА З ТЕКСТАМИ (ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА)				
Змістовий модуль 1. Morphologische Analyse				
Тема 1. Verb.		2	3	-
Thema 2. Substantiv.		2		
Thema 3. Adjektiv.		2		
Thema 4. Adverb.		2		
Thema 5. Funktionswörter (Artikelwörter, Pronomina).		2		
Thema 6. Fügewörter (Präpositionen, Konjunktionen).		1		
Thema 7. Adverbähnliche Wörter (Partikeln, Modalwörter, Negationswörter).		2		
Разом за ЗМ 1:	16	13	3	
Змістовий модуль 2. Syntaktische Analyse				
Thema 1. Arten der Wortgruppen.		2	2	-
Thema 2. Satzarten (Aussagesatz, Fragesatz, Aufforderungssatz).		2		
Thema 3. Der einfache Satz.		2		
Thema 4. Die Satzreihe.		2		
Thema 5. Das Satzgefüge.		2		
Thema 6. Die Satzarten in indirekter Form.		2		
Разом за ЗМ 2:	14	12	2	
Змістовий модуль 3. Strukturelle und genetische Analyse				
Thema 1. Ableitungen.		2	3	-
Thema 2. Zusammensetzungen.		2		
Thema 3. Kürzungen.		2		
Thema 4. Konversionswörter (substantivierte, adjektivierte, adverbialisierte, verbalisierte Wörter).		2		
Thema 5. Entlehnungen.		2		
Thema 6. Archaismen.		1		
Thema 7. Neologismen.		2		
Разом за ЗМ 3:	16	13	3	
Змістовий модуль 4. Semantische Analyse				
Thema 1. Synonyme.		2	2	-
Thema 2. Antonyme.		2		
Thema 3. Homonyme.		2		
Thema 4. Dialektismen.		2		
Thema 5. Professionalismen.		2		
Thema 6. Jargonismen.		2		
Разом за ЗМ 4:	14	12	2	
Разом за МОДУЛЬ І:	60	50	10	

МОДУЛЬ II. РОБОТА З ТЕКСТАМИ (ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА)				
1-й місяць				
Читання німецькомовного твору (не менше 25 сторінок) і представлення письмового переказу (не менше 2 500 друкованих знаків) та аналізу прочитаного твору (див. Додаток 1).		25	-	ПП, УВ / 20
Представлення словника виписаних та вивчених незнайомих слів із твору (5 слів на 1 сторінку книги).				С, УВ / 5
Разом за 1-й місяць:	25	25	-	ПП, С, УВ / 25
1-й місяць				
Читання німецькомовного твору (не менше 25 сторінок) і представлення письмового переказу (не менше 2 500 друкованих знаків) та аналізу прочитаного твору (див. Додаток 1).		25	-	ПП, УВ / 20
Представлення словника виписаних та вивчених незнайомих слів із твору (5 слів на 1 сторінку книги).				С, УВ / 5
Разом за 2-й місяць:	25	25	-	ПП, С, УВ / 25
3-й місяць				
Читання німецькомовного твору (не менше 25 сторінок) і представлення письмового переказу (не менше 2 500 друкованих знаків) та аналізу прочитаного твору (див. Додаток 1).		25	-	ПП, УВ / 20
Представлення словника виписаних та вивчених незнайомих слів із твору (5 слів на 1 сторінку книги).				С, УВ / 5
Разом за 3-й місяць:	25	25	-	ПП, С, УВ / 25
4-й місяць				
Читання німецькомовного твору (не менше 25 сторінок) і представлення письмового переказу (не менше 2 500 друкованих знаків) та аналізу прочитаного твору (див. Додаток 1).		15	-	ПП, УВ / 20
Представлення словника виписаних та вивчених незнайомих слів із твору (5 слів на 1 сторінку книги).				С, УВ / 5
Разом за 4-й місяць:	15	15	-	ПП, С, УВ / 25
Разом за МОДУЛЬ II:	90	90	-	ПП, С, УВ / 100
ВСЬОГО:	150	140	10	ПП, С, УВ / 100

*Форма контролю: **ПП** – письмові перекази (перевірка прочитаних художніх творів); **С** – словник (перевірка виписаних із твору незнайомих слів); **УВ** – усні відповіді.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань студентів здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Під час проходження навчальної філологічної практики студент виконує завдання, що включають самостійне опрацювання теоретичних тем, зазначених у Модулі I, та виконання практичних завдань, визначених Модулем II даного силабусу (див. таблицю 3).

Політика викладача щодо студентів. Студенти, які є членами наукових проблемних груп, авторами статей і тез, доповідачами на наукових конференціях, переможцями та активними учасниками фахових студентських олімпіад, мають право протягом семестру за кожен виконаний вид діяльності одноразово отримати додаткові заохочувальні бали до відповідного ОК, якщо здійснена активність здобувачів відповідає профілю курсу. У цьому випадку студент інформує викладача/ів про свої здобутки. Викладач має право самостійно визначити валідність, заявлених студентом отриманих результатів та приймає рішення щодо зарахування або незарахування таких балів:

– 3 бали – за результативну роботу у студентській проблемній групі (систематичне відвідування, обговорення), публікацію тез (підготовку матеріалів конференції) або виступ/и на конференції/ях без публікації/й, участь у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 5 балів – за публікацію статті/ей у збірнику студентських наукових праць, перемога у I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 10 балів – за публікацію статті (статей) у збірнику наукових праць, що входить до категорії Б, або призове місце на II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади;

– 15 балів – за перше місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади.

Здобувачам освіти можуть бути зараховані результати навчання, отримані у формальній, неформальній та / або інформальній освіті (професійні курси / тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, стажування). Процес зарахування регулюється Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки.

Політика щодо академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Із загальними засадами, цінностями, принципами та правилами етичної поведінки учасників освітнього процесу, якими вони повинні керуватися у своїй

діяльності, можна ознайомитися у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Учасник освітнього процесу має дотримуватися навчальної етики, толерантно ставитися до всіх учасників процесу навчання, дотримуватися часових меж та лімітів навчального процесу.

Політика щодо термінів виконання завдань. Студент, який проходить навчальну філологічну практику, повинен до 30-го числа кожного місяця 5-го семестру (у грудні – до 20-го числа) виконати і здати завдання, зазначені в Модулі II цього силабусу. У разі несвоєчасного (без поважних причин) виконання завдань за відповідний місяць студент отримує нижчий бал, ніж передбачено в силабусі (мінус 0,5 балу за кожен прострочений день).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль включає в себе оцінювання виконання практичних завдань за кожен семестровий місяць, передбачених Модулем 2 цього силабусу (див. таблицю 3). Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за відповідний місяць, становить 25 балів, що в сумі складає 100 балів за чотири семестрових місяці.

Рівень знань студента оцінюється в балах та фіксується в журналі академічної групи після виконання кожного завдання. По завершенні практики загальна кількість балів, набраних студентом за семестр, заноситься в залікову відомість.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Драб Н. Л., Скринька С., Стаброз С. Практична граматики німецької мови. Посібник для студентів вищих навчальних закладів та учнів старших класів спеціалізованих шкіл. Вінниця : Нова книга, 2007. 280 с.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства. К. : Видавничий центр «Академія», 2006.
3. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. К. : Видавничий центр «Академія», 2006.

4. Ágel V. Grammatische Textanalyse. Textglieder, Satzglieder, Wortgruppenglieder. Berlin, Boston : De Gruyter. XVIII. 2017.
5. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Leipzig : VEB Verlag Enzyklopädie, 1980. 629 S.
6. Hinka B. L. Lexikologie der deutschen Sprache. Ternopil, 2005.
7. Jacobs J. Wozu Konstruktionen? *Linguistische Berichte*. 2008. № 213. S. 3–44.
8. Jacobs J. Walenzbildung oder Konstruktionsbildung? Eine Grundlage der Grammatiktheorie. *Zeitschrift für germanistische Linguistik*. 2009. № 37. S. 490–513.
9. Iskos A., Lenkowa A. Deutsche Lexikologie. M., 1971.
10. Keller R. Sprachwandel. Von der unsichtbaren Hand in der Sprache. Tübingen : Franke, 1994.
11. Kleine Enzyklopädie: Deutsche Sprache. Leipzig : VEB Bibliographisches Institut, 1983.
12. Kuhn I. Lexikologie. Eine Einführung. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1994.
13. Oguy O. D. Lexikologie der deutschen Sprache. Winnyts'a : Nowa knyha, 2003.
14. Welke K. Valenzgrammatik des Deutschen. Eine Einführung. Berlin, New York : De Gruyter. 2011.
15. Zur Integration von Syntax und Semantik bei der Beschreibung des Wortschatzes. URL : <https://www.degruyter.com/document/doi/10.1515/zfgl.1983.11.1.39/html> (дата звернення: 15.08.2023)
16. Valenzgrammatik des Deutschen. URL : [https://scholar.google.com/scholar?q=Welke,%20Klaus%20\(2011\):%20Valenzgrammatik%20des%20Deutschen](https://scholar.google.com/scholar?q=Welke,%20Klaus%20(2011):%20Valenzgrammatik%20des%20Deutschen) (дата звернення: 15.08.2023)
17. Konstruktionsgrammatik des Deutschen. URL : [https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=dIWSDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=Welke,+Klaus+\(2019\):+Konstruktionsgrammatik+des+Deutschen](https://books.google.com.ua/books?hl=uk&lr=&id=dIWSDwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR5&dq=Welke,+Klaus+(2019):+Konstruktionsgrammatik+des+Deutschen) (дата звернення: 15.08.2023)

Schema der linguistischen Analyse eines literarischen Werkes:

Inhaltliche Analyse des Textes:

- Analyse der Geschichte:
 - Was ist das Thema / Gegenstand / Inhalt?
 - Welches Problem / welche Fragestellung wird behandelt?
- Analyse der Charakterisierung der Personen:
 - Nennen Sie Haupt- und Nebenfiguren.
 - Wie werden Sie charakterisiert?
 - In welcher Beziehung stehen die Figuren zueinander?
- Analyse des Raums:
 - Nennen Sie den Handlungsort.
 - Was sagt er über das Leben der Figuren?
- Analyse der Kompositionsstruktur:
 - In welche inhaltlich abgeschlossenen Abschnitte lässt sich der Text gliedern?
 - Betiteln sie jeden Abschnitt:
mit einem Zitat aus dem Text;
mit eigenen Worten.

Sprachliche Analyse des Textes:

- Morphologische Analyse:
 - Finden Sie im Text verschiedene Arten von Verben: Tätigkeitsverben (z.B. *kaufen, fordern*), Vorgangsverben (z.B. *erröten, aufblühen*), Witterungsverben (z.B. *frieren, schneien*), und Zustandsverben (z.B. *stehen, schlafen*).
 - Finden Sie im Text verschiedene Arten von Substantiven: Eigennamen (belebte (z.B. *Max*), geographische (z.B. *München*), Gattungsbezeichnungen (Konkreta (zählbare Individuativa (z.B. *Bücher*), Kollektiva (z.B. *Herde*), Unika (z.B. *Mond*), Stoffbezeichnungen (z.B. *Gold*)), Abstrakta (z.B. *Liebe*).
 - Finden Sie im Text verschiedene Arten von Adjektiven (falls vorhanden): Wertadjektive (z.B. *vielsagend, ausreichend*), Emotionsadjektive (z.B. *rührend, abschreckend*), Intensitätsadjektive (z.B. *weitreichend*), Partizipialadjektive (z.B. *gefasst, verspielt*).
 - Finden Sie im Text verschiedene Arten von Adverbien (falls vorhanden): Lokaladverbien (z.B. *überall, hinten*), Temporaladverbien (z.B. *bislang*,

- jetzt*), Modaladverbien (z.B. *ebenfalls*, *umsonst*), Kausaladverbien (z.B. *folglich*, *vorsichtshalber*).
- Finden Sie im Text verschiedene Arten von Fügewörtern: Konjunktionen, Präpositionen (mit Kasusformen, z.B. *auf dem Dach*, mit Adverbien, z.B. *bis heute*, mit anderen Präpositionen, z.B. *bis zu*).
 - Finden Sie im Text verschiedene Arten von Partikeln (falls vorhanden): Gradpartikeln (z.B. *nur*, *bloß*, *genau*), Steigerungspartikeln (z.B. *besonders*, *ziemlich*), Temporalpartikeln (z.B. *erst*, *schon*), Vergleichspartikeln (z.B. *als*, *wie*), Abtönungspartikeln (z.B. *ja*, *doch*, *aber*).
 - Finden Sie im Text (falls vorhanden) Modalwörter: (z.B. *vermutlich*, *möglicherweise*, *offenbar*, *wohl*.)
- Analyse der syntaktischen Strukturen:
- Ist das syntaktische Gefüge eher komplex oder eher einfach strukturiert?
 - Gibt es Satzreihen? Wie werden die Satzteile verbunden?
 - Gibt es Satzgefüge? Nennen Sie die Arten und ihre syntaktischen Funktionen.
 - Finden Sie im Text Schaltsätze (falls vorhanden).
- Strukturelle und genetische Analyse des Wortschatzes:
- Finden Sie im Text (falls vorhanden) Ableitungen, Zusammensetzungen, Kurzwörter, Konversionswörter (substantivierte, adjektivierte, adverbialisierte, verbalisierte Wörter), Entlehnungen, Archaismen, Neologismen. Welche Rolle spielen sie Ihrer Meinung nach im Werk?
- Semantische Analyse des Wortschatzes:
- Finden Sie im Text (falls vorhanden) Synonyme, Antonyme, Homonyme, Dialektismen, Professionalismen, Jargonismen. Welche Rolle spielen sie Ihrer Meinung nach im Werk?